

EISEN VOOR BAKKENWAGENS ACHTER
GEKENTEKENDE MOBILE GRAAFMACHINES

Vooraf goed regelen

Tekst: Gert Vreemann en Hero Dijkema
Foto's: Cumela Communicatie, fabrikanten

Het te trekken gewicht van de bakkenwagens moet vanaf 2021 bij nieuwe mobiele werktuigen op het kentekenbewijs zijn vermeld. Een eerste inventarisatie leert dat je hierover niet direct zorgen hoeft te maken, mits je de zaken vooraf goed regelt en de verantwoordelijkheid bij je leverancier neerlegt. Voor de meeste fabrikanten en leveranciers ligt hier een uitdaging om dit te kunnen afdekken.

Bij veranderingen hoort altijd onrust. Zo ontvingen we op de redactie serieuze signalen dat het bij de invoering van de kentekenplicht wel eens moeilijk zou kunnen worden met de gangbare bakkenwagen achter onze mobiele graafmachine. Geen fijne gedachte, want de bakkenwagen is een vast gegeven. De onrust heeft te maken met de officiële af-fabriek-status van nieuwe mobiele graafmachines vanaf 2021. Officieel zijn het mobiele machines die worden ingezet voor graafwerkzaamheden en die zich kunnen verplaatsen voor dit werk. Ze zijn af-fabriek standaard meestal niet vrijgegeven en niet officieel omschreven als trekkend voertuig of transportvoertuig met de bijbehorende opgaves van trekvermogen of duwbelasting, reminrichting en oplegdruk bij transport over de openbare weg. De gangbare praktijk is dat ze door de leverancier desgewenst worden uitgerust met een CE-goedgekeurde trekhaak en dat de klant daarvan dus gebruik kan maken.

Dergelijke aanhangwagens met een totaalgewicht van meer dan acht ton moeten vanaf 2018 zijn voorzien van een (hydraulisch of pneumatisch) tweeleiding-remsysteem. Bij de invoering van de kentekening verandert er in deze situatie niets.

OUDERE AANHANGWAGENS ONGEREMD

Het meest voorkomend is de klasse bakkenwagens onder de 3,5 ton. De remeisen voor deze wagens hangen af van het gewicht en van het bouwjaar. Alle bestaande bakkenwagens die zijn gebouwd voor 2018 met een leeggewicht van minder dan 3,5 ton hoeven geen remmen te hebben, ook niet als het totaalgewicht met lading in de vorm van bakken boven de 3,5 ton uitkomt. Het leeggewicht is voor deze categorie dus bepalend voor het al dan niet moeten beschikken over remmen. Daarbij gaat de handhaver er uiteraard van uit dat de bevestiging van de trekhaak deugdelijk is en voldoet aan de gestelde belastingeisen. Zo moeten de trekhaak en de constructie zijn vrijgegeven voor de gestelde belasting. Dat kun je met je machineleverancier aftikken of heb je al afgetikt. In de praktijk wegen de meeste eenvoudige bakkenwagens leeg minder dan die 3,5 ton. Oplegdrukken heb je bij het laden zelf in de hand, net als de totale massa. Aan deze categorie oudere aanhangwagens worden met de invoering van het kenteken geen nieuwe eisen gesteld. Alle voor 2018 geconstrueerde bakkenwagens hoeven dus niet te worden aangepast.

REMMENEISEN VANAF 2018

Bakkenwagens gebouwd vanaf 2018 moeten zijn goedgekeurd door de RDW en remmen hebben als de maximaal toegestane massa hoger is dan 1500 kilo. Dit betreft dan het totaalgewicht inclusief de lading. Oftewel: alle bakkenwagens gebouwd vanaf

ALS ER BIJ EEN NIEUWE MOBIELE GRAAFMACHINE VAN NA 31 DECEMBER 2020 GEEN TECHNISCH TOEGESTAAN MAXIMALE AANHANGWAGENGEWICHT IS VERMELD, MAG ER OOK GEEN AANHANGWAGEN MEE WORDEN VOORTBEWOGEN

Met de kentekenplicht in 2021 komt er een nieuw ijkmoment. Als de RDW daarbij puur op de status van de machine afgaat, zullen daar dan af-fabriek een toelating en een beschrijving van de status als trekkend voertuig bij moeten zijn, met alle bijbehorende eisen en goedkeuringen. Je voelt natuurlijk op je klompen aan dat de status van een trekhaak aan een hydraulisch schuifblad daarbuiten zou kunnen vallen. Dan hebben we het nog niet over de verplichte remvoorzieningen voor de categorie nieuwe aanhangwagens met een maximum toegestane massa (dus inclusief het gewicht van de lading) van meer dan 1500 kilo en zeker van die boven de 8000 kilo. De onrust met betrekking tot deze problematiek is dus te begrijpen.

2018 moeten in de praktijk remmen hebben, inclusief een losbreekreminrichting. Wanneer de maximaal toegestane massa minder dan acht ton is, mag de remvoorziening een oplooprem zijn. Bij mobiele graafmachines zonder remaansluitingen is een oplooprem een gemakkelijke oplossing. Veel bakkenwagens zullen geladen onder die acht ton blijven. We horen wel dat er in de praktijk wagens rondrijden die in totaalgewicht boven die acht ton komen. Tel maar eens voor jezelf op: een flinke IBC, een sorteergrijper, een puinbak, een stenenklem, een kleinere bak, een dieplepel en eventueel een

VANAF 2021 MOET DE AANVRAGER VOOR NIEUWE MOBIELE GRAAFMACHINES OPGEVEN WAT HET MAXIMALE AANHANGWAGENGEWICHT IS. DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE OPGAVE LEGT DE RDW VOLLEDIG BIJ DE INDIENER NEER.

trilplaat en wat (handgereedschap). Daar komt dan het gewicht van de bakkenwagen zelf nog bij. Die wagens vallen dan onder de categorie zwaardere aanhangwagens met een totaalgewicht (geladen) van meer dan acht ton. Denk hierbij ook aan het verzamelen van maaisel met een maaizuigcombinatie of met een maaikorf met een verzamelwagen erachter. Hiervoor geldt al dat deze aanhangwagens vanaf 2018 moeten zijn voorzien van een (hydraulisch of pneumatisch) tweeleiding-remstelsel. Bij de invoering van de kentekening verandert er in deze situatie in principe voor de aanhangwagens vanaf 2018 ook niets.

AANVRAGER VERANTWOORDELIJK

De huidige grondverzetmachines kunnen zonder aanpassingen worden geregistreerd bij de RDW en een kentekenbewijs krijgen. Voor bestaande (land) bouwvoertuigen hoeft er bij de registratie namelijk geen voertuiggewicht of maximale aanhangwagengewicht worden opgegeven. Bij bestaande mobiele graafmachines mag de trekhaak met CE-goedkeur nog steeds worden gebruikt en de oplooprem blijft ook toegestaan voor bakkenwagens die beladen maximaal acht ton wegen. Je bent los van de kentekening wel verantwoordelijk voor de juiste opgave van de gegevens van de graafmachine.

Daar zit ook de clou bij de goedkeuring door de RDW van nieuwe mobiele graafmachines. Vanaf 2021 moet de aanvrager voor nieuwe mobiele graafmachines opgeven wat het maximale aanhangwagengewicht is. De verantwoordelijkheid voor die opgave legt de RDW volledig bij de indie-

ner neer. Hier ligt voor jou en je machineleverancier een taak. Officieel moet op elk voertuig een CE-verklaring zitten. Dat betekent dat de gerealiseerde trekhaakoplossing met eventueel de bijbehorende reminrichting officieel moet zijn omschreven en vastgelegd. Concreet moet er dan in de CE een goedkeur vanaf de leverancier zitten dat de machine is vrijgegeven als trekkend voertuig voor de opgegeven belasting en de bijbehorende transportsnelheid.

Als het te trekken gewicht niet meteen wordt opgegeven bij de goedkeuring van de mobiele graafmachine door de RDW vanaf 2021 en je deze later met een trekhaak uitvoert, zul je de machine op dit punt moeten laten herkeuren door de RDW. Formeel betreft het hier namelijk een wijziging in de constructie ten aanzien van het trekken van een aanhangwagen. De bestaande CE-verklaring van de fabrikant voldoet dan ook niet meer, omdat degene die een constructieve aanpassing aan een machine doet formeel de fabrikant is geworden. Voor de goede orde: een CE-gekeurde trekhaak monteren is niet afdoende. Het gaat om het realiseren van een veranderde voertuigfunctie tot trekkend voertuig met daarbij de combinatie van trekhaak en voertuig en eventueel bijkomende beremming.

ALERTHEID VEREIST

Helder is dat je voor de kentekening van bestaande mobiele graafmachines geen getrokken gewicht hoeft op te geven en dat dit voor nieuwe machines wel moet. Ook is helder dat de RDW de opgave gemakkelijk accepteert, omdat de dienst de verantwoordelijkheid voor de opgave volledig bij de indiener neerlegt. Duidelijk is ook dat bestaande graafmachines niet hoeven te worden gekeurd door de RDW. Nieuwe graafmachines moeten dat vanaf 2021 wel. Bedenk in dit kader wel dat als op het kentekenbewijs van (onder andere) een mobiele machine met een datum van eerste toelating na 31 december 2020 er geen technisch toegestaan maximaal aanhangwagengewicht is vermeld, er straks ook geen aanhangwagen mag worden voortbewogen.

Voor nieuwe mobiele graafmachines vanaf 2021 moet je dus alert zijn en meteen opgeven als je er (bakken)wagens mee wilt trekken. Het is jouw verantwoordelijkheid om te zorgen dat de geleverde trekhaak en beremmingsuitvoering volgens de opgave CE-goedgekeurd en juist gedocumenteerd zijn. In de praktijk is het handig dit bij je leverancier neer te leggen. Je moet dat dus wel van tevoren regelen, anders heb je achteraf de kosten van een herkeuring of loop je het risico van een bekeuring van de handhaver of - nog erger - een mogelijke strijd met verzekeraars bij calamiteiten.

ER ZIJN AL OPLOSSINGEN BESCHIKBAAR

De meeste merken hebben nog een traject te gaan, omdat de gangbare mobiele graafmachines af-fabriek niet zijn omschreven als trekkend voertuig voor ons snelle transport met zware bakkenwagens. Wel leveren de meeste merken de machines af-fabriek met trekhaak.

Voor de fabrikanten en leveranciers ligt er een uitdaging om de mobiele graafmachine voor kentekening als CE-goedgekeurd trekkend voertuig aan te passen aan onze zware bakkenwagens. Standaard zijn ze gebouwd en vrijgegeven als graafmachine die op de werkplaats kan manoeuvreren. Leveranciers leveren desgewenst wel een trekhaak. De belastbaarheid daarvan is officieel meestal laag (rond de drie à vier ton) en deze trekhaak is bedoeld om op de klus eventueel iets even te verplaatsen. Daar kan een snelheidsrestrictie bij zitten.

Dat is wezenlijk anders dan transport op openbare wegen (in combinatie met snelgang) en daarmee zijn transportwerkzaamheden zoals wij dat doen met de zwaardere bakkenwagens tot acht ton meestal niet afgedekt. Dan moet de fabrikant het voertuig hebben geconstrueerd en vrijgegeven als trekkend voertuig en dat ook hebben gedocumenteerd. We geven hier een aantal voorbeelden van wat er op de markt is.

1. VOLVO SMT levert de mobiele graafmachines van Volvo af-fabriek desgewenst met CE-keur met trekhaak met een maximale aanhangermassa van ongeremd 3000 kilo en geremd 8000 kilo. Dit in verschillende combinaties met de trekhaak aan het dozerblad of aan de steunpoten. Het dozerblad is hiervoor inwendig verstevigd en er is een mechanische vergrendeling van het dozerblad, inclusief losbreekreminrichting. Bij een trekhaak aan de steunpoten is de constructie van de steunpoten inwendig verstevigd. Het gaat hier om een snel verstelbare trekhaak inclusief losbreekreminrichting. Desgewenst laat SMT bij Tietjen in Duitsland CE- en TÜV-goedgekeurde pneumatische aanhangwagengeremming opbouwen.

2. HOOBY De Hooby MH 115 van Hobelman Halle Is af-fabriek geschikt voor het trekken van

een zware aanhangwagen van meer dan acht ton. Dit komt mede doordat deze mobiele graafmachine ook wordt verkocht in combinatie met een zuigwagen met eigen krachtbron en blazer. Hobelman bouwt luchtdrukremvoorziening op met de bijbehorende veiligheids, zoals de weergave van de luchtdruk. Ook geeft de fabrikant een CE-keur af op de trekhaak. Deze is in het schuifblad geïntegreerd. Het schuifblad wordt voor transport geblokkeerd en heeft een dubbele slangbreukbeveiliging.

3. JCB JCB levert de Hydradig af-fabriek desgewenst met een goedgekeurde trekhaak. Het gaat dan om een lichte versie voor bakkenwagens tot 3,5 ton. JCB geeft hierbij ook een door CE afgedekte vrijgave om deze last te mogen trekken.

4. MEGALAC Ahlmann Nederland heeft met het leveren van de GreenJobs al enige jaren ervaring met keuringen voor wegtoelating in het buitenland. Mecalac zorgt af-fabriek voor een typegoedkeuring met een aanhangergewicht van vier ton voor de snellopers. De fabrikant voorziet zijn machines uit de vierwielgestuurde MWR-serie van een trekhaak op het schuifblad, maar in de praktijk wordt er meestal voor gekozen om in combinatie met de standaard rij/stuurrichting-omkeer de tegenovergestelde zijde te benutten.

5. DOOSAN Staad voert de mobiele graafmachines desgewenst uit met een CE-gekeurde omkeerbare trekhaak of een combi-trekhaak, in de regel gemonteerd aan het dozerblad. Het is echter ook mogelijk om deze op of aan de steunpootunit te monteren. Staad regelt de bijbehorende CE-verklaring met daarbij de gebruiksvorschriften.

6. KOMATSU De nieuwe Komatsu PW160-11 kan af-fabriek worden uitgerust met een automatische trekhaak voor vrachtwagens of een 'bol'-trekhaak om een aanhangwagen tot acht ton voort te trekken, met alle noodzakelijke elektrische en hydraulische aansluitingen. De trailerfuncties kunnen met behulp van de hendels in de cabine worden bediend.

1

2

3

4

5

6